

Verf. Decimononò erit non immeritò.

88 Jus ad exigendum usuras ex d. l. Curabit, in cessionario transferri potest, tam ex causa lucrativa, quam onerosa, nedum pro tempore futuro, sed etiam pro præterito. Cancr. variar. part. 3. cap. 7. n. 45. Hermos. in l. 28. gloss. 2. num. 56. tit. 5. p. 5. Roderic. de ann. reddit. lib. 3. quest. 7. num. 87. apud quos alii. Sed ita demum hoc verum erit, si venditor jus percipiendi usuras cessaverit; nam si pecuniam pretii duntaxat creditor cedat, cessabit quasi novatione facta usurarium exactio, quas ultra fortem cessionario capere non licebit: & corroboratur ex Leotard. q. 27. num. 64. qui post alios docuit, per novationem hujusmodi usurarum cursum extinguere, quantum ipse venditor accepto ferens pretium ex causa mutui, eandem summam ab emptore stipuletur.

Verf. Vigesimo apertissime convincitur.

86 Licet Jus Pontificium cum Cæsareo conveniat in æquitate dictæ legis Curabit, quatenus æqualitatem, ac reciprocam compensationem inter contrahentes inducit, tamen quoad proximam nota est inter utrumque diversitas, ut constat ex præmissis num. 8. & 16. ideo D. Covar. prætermittit Juris Civiles observationem, quomodo hodie Imperiali Constitutione sit utendum nos docet.

90 Quæ quidem lex quanvis de venditore rem tradente loquatur, pariter obtinebit in emptore pretium numerante, cui fructus rei venditæ, aut æstimatio eorum præstari debent. Trentacing. variar. lib. 1. tit. de usur. resol. 2. verf. Principalis conclusio, cui licebit certam quantitatem annuam loco fructuum stipulari. Leotard. de usur. q. 27. num. 54.

91 Præterea eadem decisio nedum in immobilibus, sed etiam in mobilibus fructiferis procedit. Aug. Barbosa collect. d. l. Curabit, num. 23. Roderic. loc. cit. num. 89. Scaccia de commerc. §. 1. quest. 7. ampliat. 8. num. 173. Hermos. d. gloss. 2. num. 53. Fructus, seu usura, ex l. Curabit, tam jure actionis, quam officio judicis peti possunt. Hermos. num. 77. nec jus ex illa competens præscribitur, nisi triginta annorum lapsu, quanquam fructus regulariter triennio usucapiantur. Hermos. n. 54. Aug. Barb. n. 25.

SUMMARIUM.

- 1 Verbum Majoratus, accipi debet secundum regionis usum, leges, ac consuetudinem.
- 2 Communis usus loquendi in dispositionibus debet observari etiam contra verborum proprietatem.
- 3 Quid sit usus loquendi, cuius loci inspicendus, & an probari debeat?
- 4 Verba in dispositionibus sunt accipienda secundum statuta, constitutiones, ac leges provinciarum, seu civitatis.
- 5 In qualibet dispositione mens disponentis observanda, etsi verba aliud sonent.
- 6 Dispositio quonam modo debeat interpretari, ubi de voluntate disponentis non est certitudo.
- 7 In contractibus & aliis actibus, qui plurimum consensu perficiuntur, verba accipienda sunt

non juxta specialem agentis stilum, sed juxta communem regionis usum.

- 8 Majoratu absolute instituo, quæ in ejus successione debeant observari in Hispania.
- 9 In Hispania quoties constat, bona majoratus existere, ea majori natu indivisa deferuntur inter vocatos.
- 10 Si bona filio, vel extraneo relinquuntur, ut ea jure majoratus possideat, eidem succedet primogenitus in solidum absque ullo gravamine, nisi restitutionis.
- 11 Per institutionem primogenii tacite inducitur perpetua alienationis prohibitio.
- 12 Alienationis prohibitio facta filio an extendatur ad nepotem, & n. 13. & 14.
- 15 Prohibitio alienationis, ut bona perpetuo in familia serventur, quartam generationem non egreditur, ex authent. de restitut. fideicom. §. Nos igitur, de cujus interpretatione remissive.
- 16 Resicitur distinctio inter verbum Familia, & Descendentes, quoad perpetuitatem prohibitionis alienationis.
- 17 Quarta generatio an computetur, exclusâ persona, cui primum prohibetur alienatio?
- 18 Utrum si appareat manifeste, quod testator voluit bona in infinitum intra familiam permanere, prohibitio alienationis quartam generationem transgrediatur, & num. seqq.
- 23 Authentica de restitut. fideicommissi, §. Nos igitur, non est ubique admittenda, & in unaquaque provincia consuetudo servabitur, & quid in Hispania.
- 24 In Hispania correctæ est illa constitutio per legem 27. Tauri.
- 25 Prohibitio alienationis imposta filio ad primogenium vocato, specialiter, ac primo extenditur ad nepotem, & alios successores in infinitum.
- 26 Idem succedendi servatur ordo in fideicommissa familia relicta, ac inter venientes ab intestato. Nen succeditur, nisi intra decimum gradum, ibid.
- 27 Refertur opinio contraria.
- 28 In primogeniis Hispania nullus excluditur à successione, etiam si in remotissimo gradu sit.
- 29 Si bona majoratus esse probentur, masculus minor natu foemina majorem ejusdem linea, ac gradus excludit.
- 30 Bona quoties ad unum primogenitum debent pervenire, masculus ejusdem linea ac gradus proponitur foemina majori, ut in commendis Indorum.
- 31 Idem in majoratibus Hispania observatur, & num. 39.
- 32 Primogenia licite, ac utiliter instituntur.
- 33 Majoratus sunt favorabiles.
- 34 Majoratus, & regnum in quibus conveniant, & discrepent, remissive: & à successione unius ad successionem alterius sumitur argumentum, & n. 35.
- 36 De feudo ad majoratum an procedat argumentum?
- 37 Majoratus an sit dignitas.
- 38 Infamis non removetur à majoratus successione etiam cum dignitate.
- 39 Foemina succedunt in regno, & majoratibus cum administratione.
- 40 Foemina quando & quomodo succedant in feudis.
- 41 Lex 12. tit. 33. p. 7. interpretatur, & referuntur casus, quibus dubitatur an foemina major

- natu præferatur masculo minori ejusdem linea, & gradus.
- 42 Foemina proximiores ejusdem linea excludunt masculos.
- 43 Fallit ubi fundator contrarium expressum disposuerit.
- 44 Possessio bonorum majoratus in successorem jure ipso ex lege transfertur.
- 45 Ampliatur ad res nunquam per ultimum possessorem apprehensas. Utrum lex 45. Tauri procedat in primo majoratus successore, ibid.
- 46 An ex lege 45. Tauri competat actio contra titulo possidemem?
- 47 Lex 45. Tauri obtinet in majoratibus absque regia facultate constitutis, ac in vinculis, patronatibus, atque anniversariis, qua majoratus jure deferuntur.
- 48 An statuto, vel consuetudine possit possessio queri absque aliquo apprehensionis actu?
- 49 Possessio, qua transfertur sine apprehensionis actu, legis ministerio, an sit vera vel ficta?
- 50 Successori majoratus competunt omnia possessoria remedia, ex l. 45. Tauri. Idem est in herede, ubi ex statuto similiter possessio absque apprehensione queritur, ibid. & n. 51.
- 52 Si ex statuto possessio absque apprehensione transeat ad heredem, an intelligatur de rebus per tertium ante aditam hereditatem occupatis, remissive.
- 53 De remedio summarissimo in majoratibus, apud nos Tenuta dicto, & an hoc & alia possessoria remedia tribuantur ei, qui apprehensis majoratus bonis, a possessione cecidit.
- 54 Feudi possessio num transeat in filium ministerio legis, absque apprehensione?
- 55 Filius improprie, vivo patre feudatario, dicitur feudum possidere, ac Rex, vel Dux vocatur, ac bonorum patris dominus.
- 56 De intellectu legis 46. Tauri, remissive.
- 57 Lex 46. Tauri observatur in majoratibus absque facultate regia fundatis, ac in illis omnibus qua majoratus jure in Hispania deferuntur.
- 58 Representatio semper servatur, ubi non reperitur exclusâ, & qui de ea differuerunt Interpretet.
- Neptris ex filio minore defuncto præfertur amita, & quare, ibid.
- 59 Si bona majoratus esse declarentur per Judicem, omnia servari debent, qua in regularibus primogeniis sunt stabilita. Idemque erit quoties in qualibet dispositione majoratus sit mentio.
- 60 Quis ordo servandus in prelacione vocatorum ad primogenia.

CAPUT V.

Ad Num. 1.

1 Verbum Majoratus, in quavis dispositione juxta communem usum provinciarum, leges, ac constitutiones debet exaudiri. Greg. Lop. in l. 2. gloss. 1. tit. 15. part. 2. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 3. num. 2. & cap. 4. num. 13. Ant. Gom. in l. 40. Tauri, num. 64. Castill. controversiar. lib. 2. cap. 22. num. 11. Azeved. in rubric. num. 2. tit. 7. lib. 5. Recop. Matienz. in l. 1. gloss. 7. eod. tit. Mieres de majorat. in princ. part. 1. num. 6. Salced. de D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

representat. lib. 3. cap. 4. num. 19. Diaz de Mena practico. lib. 2. q. 17. n. 32.

Ibi: Hoc probatur auctoritate.

In verborum interpretatione usus communis loquendi ita attendi debet, ut ipsorum proprietate contempta, juxta illum dispositio intelligatur. Salgad. de Reg. protectione, part. 4. cap. 12. n. 19. ubi ampliatur ad legis divinæ interpretationem. Castill. cum pluribus sup. lib. 5. cap. 153. n. 5. 6. Matienz. num. 2. Alvarad. de conjecl. ment. defunct. lib. 2. cap. 3. §. 3. num. 4. Solorzan. de jur. Indiar. lib. 2. cap. 1. n. 1. Qui ex Quintiliano tradit, verbo utendum sicut nummo, cui publica forma est. Mantie. de conjeclur. lib. 3. art. 8. n. 1. & 4. Barbosa cum plurimis axiom. 222. n. 7. & prænotavimus lib. 1. cap. 19. n. 75.

Communis loquendi usus nihil est aliud, nisi consuetudo utendi verbis, & intelligendi sermones, vel orationes sub certa significatione, universitatis consensu debito tempore accepta. Ita Camill. Gallin. de verb. signific. lib. 4. cap. 1. n. 4. quem refert Castill. num. 4. Usus loquendi observari debet, non loci ubi dispositio fit, sed originis, vel habitationis disponentis. Mantie. num. 5. & num. 6. quomodo probandus. sed si valde vulgaris sit, ac notus, probatione opus non erit. Molin. d. cap. 3. num. 33.

Ibi: Quod autem diximus.

Verba sive in ultimis voluntatibus, sive in actibus inter vivos usurpari debent secundum statuta, leges, seu constitutiones loci. Mantie. sup. lib. 11. tit. 13. n. 3. 14. & 15. Matienz. dict. gloss. 7. Molin. lib. 1. cap. 3. n. 2. & cap. 4. in fine. Alvar. sup. n. 3. præter alios, quorum memini sup. lib. 2. cap. 18. num. 22.

Quoties in cujuslibet dispositionis interpretatione versamur, in primis indagare oportet disponentis voluntatem, quæ si patuerit, nihil de verborum significatione querendum; hæc enim intentioni non opponi, sed deservire debent, l. Non aliter 67. de legat. 3. l. In conditionibus 19. de condit. & demonstr. l. Semper 35. de reg. jur. Mantie. sup. lib. 3. tit. 3. n. 9. Peregrin. de fideicom. art. 11. n. 5. Barbosa sup. n. 1. & 3. ubi plures, de quo & nos lib. 1. cap. 13. n. 24.

Sed si de mente disponentis apertè non constat, verba exaudienda sunt juxta consuetum loquendi usum ipsius proferentis, l. si servus 53. §. ult. de legat. 1. Mantie. lib. 12. tit. 17. num. 26. deinde ad communem usum regionis devenitur, d. §. ult. Mantie. ubi pronuper: postremum locum obtinet proprietates verborum, quæ semper observanda, nisi diversa mens, aut usus contrarius probetur. l. Labeo 7. §. Tubero, de supellecl. legat. d. l. Non aliter, Tusch. lit. V. concl. 91. Barbosa n. 4. Marefcot. variar. lib. 1. cap. 95. n. 29. Mantie. lib. 3. tit. 4. n. 4. 5. ubi quod non admittitur probatio voluntatis contrariæ adversus verba testatoris clara.

Quod autem diximus, præferendum esse usum loquendi disponentis communi, referendum est ad ultimas voluntates, donationes, & alios actus, qui à sola voluntate proferentis procedunt; nam in contractibus qui duorum, plurimve consensu perficiuntur, consuetudo loquendi regionis, non specialis contrahentis, inspicitur, d. l. Semper, Marefcot.